

STABILOPOZII SECURITĂȚII

✎ Liviu MUREȘAN

Foto: Petrică MIHALACHE

Nici nu s-a încheiat bine evenimentul istoric de la București, că deja a apărut pe agendă prioritatea pregătirii Summitului aniversar din 2009.

Majoritatea analiștilor, a ziariștilor de investigație continuă să își mențină atenția pe detalii legate de bilanțul ce se poate face în acest moment după Summitul de la București.

Este mai puțin relevant ce nu s-a reușit deloc sau s-a reușit parțial săptămâna trecută la București, contează ceea ce s-a realizat și ce poate fi continuat.

Directiile de planificare strategică a principalilor actori statali euroatlantici, a instituțiilor internaționale cu rol în mediul internațional de securitate au trecut la evaluarea progreselor realizate și au stabilit deja calendarul activităților viitoare.

În timp ce Statele Unite se îndreaptă spre o perioadă de "pilot automat" în perspectiva alegerilor prezidențiale de la sfârșitul acestui an, iar Rusia redefinește centrul de putere în perioada postprezidențială a lui Vladimir Putin, în acest timp Franța și Germania au trecut la o atență pregătire a problemelor de securitate pentru lunile care vin.

După ce a lansat diferite inițiative de interes european și euroatlantic, Franța va prelua curând președinția Uniunii Europene și își propune să rezolve unele restanțe care au grevat problemele de securitate ale vechiului continent. Astfel, Franța revine în Alianța Nord-Atlantică revendicând poziții importante de decizie în structurile militare. Președintele Sarkozy a anunțat deschiderea unui nou capitol în relațiile UE și NATO, în condițiile în care 21 de state europene sunt membre în cele două organizații.

Mediterraneană a fost repusă pe agenda de priorități europene, în condițiile în care cooperarea în domeniul securității și apărării în această zonă este obligatorie pentru a face față riscurilor nonmilitare din sud și sud-est.

După mulți ani de absență din acest spațiu, Franța a început să arate interes și față de zona Mării Negre și se așteaptă ca după încheierea Summitului NATO de la București, atenția să fie sporită față de evoluțiile Ucrainei, Georgiei, în așteptarea unor noi decizii privind aceste țări.

În acest context, Macedonia, cu un echilibru intern fragil, va fi mai atent monitorizată pentru a vedea cum va reuși să gestioneze tensiunile interne și, mai ales, să se condiționeze cu unele state vecine, mai puțin favorabile ei.

Germania va continua să își întărească poziția pe plan internațional și va acorda o atenție specială coordonării cu partenerul francez. În curând, echipe de planificare politică ale ministerelor de externe ale celor două țări se vor întâlni cu specialiști în probleme de securitate și vor analiza ultimele evoluții în spațiul estic și sud-estic din perspectiva Politicii Europene de Vecinătate a Uniunii Europene, în special după hotărârile luate la Summitul NATO de la București.

Agenda de securitate la nivelul Secolului 21 este mult diferită de ceea ce s-a apreciat ca relevant cu puțini ani înainte. Noile abordări strategice, în perspectiva viitorului Summit NATO 2009 aniversar, vor trebui să țină cont de gradul modest de coeziune între statele membre, abordări egoiste ale unor state, datorită scăderii sprijinului popular față de angajamentele ce decurg din calitatea de membru NATO și UE, de tabloul tot mai complex

al riscurilor care pot apărea la adresa securității lor naționale.

Gestionarea unor probleme cum ar fi securitatea energetică și protecția infrastructurilor critice, securitatea apei, securitatea alimentară, pandemiile, schimbările climatice vor face parte, probabil, din agenda viitoarelor reuniuni ale NATO și a principalelor organizații internaționale. Industria de apărare și securitate, cu partea sa de cercetare și producție, va fi chemată să producă instrumente adaptate să răspundă noilor riscuri din mediul național și internațional de securitate.

Nici un stat membru nu va mai fi capabil să își producă singur, fără cooperare internațională, tot necesarul de echipamente de apărare și securitate de care are nevoie.

Posibil că agenda viitorului Summit NATO 2009 să stea sub semnul dificultăților financiare crescând la nivel național ale statelor membre ale Alianței, cât și ale unor instabilități tot mai evidente ale întregului sistem financiar-bancar mondial.

De asemenea, dacă, în prezent, Rusia beneficiază de o poziție privilegiată pe plan internațional, datorită în primul rând a resurselor energetice și apoi a performanțelor, în perspectivă nu știm cum

vor putea evolua lucrurile în anii următori. O atenție prea mare acordată evoluțiilor în spațiul euroatlantic poate avea un cost pe termen lung, dacă nu se acordă prioritate problemelor de securitate și apărare în Extremul Orient și Pacific sau în legătură cu coeziunea Federației Ruse, în ansamblu, și altele.

Beneficiind de colaborarea cu o Uniune Europeană care se consolidează treptat, NATO poate să mărească în viitor deschiderea spre alte organizații internaționale, operând în domeniul securității internaționale.

Invitarea la Summitul de la București a Organizației Națiunilor Unite aduce în actualitate dezbaterile asupra locului și rolului organizației în noul mediu internațional de securitate. Va fi nevoie ca discuțiile de decenii privind reformarea Organizației Națiunilor Unite să se încheie cu propuneri puse pe masa liderilor lumii și să se obțină sprijinul politic necesar din partea celor aproape 200 de state membre.

Cum se va proceda în continuare cu gestionarea securității la nivel global? Se va încerca o extindere treptată a Alianței Nord-Atlantice cu o diminuare corespunzătoare a responsabilităților. Se va folosi modelul NATO pentru a realiza prin

"clonare" organizații similare în alte regiuni ale lumii, cum ar fi Asia, America Latină sau Africa, iar după eventuala creare a unor astfel de entități compatibile, se va pune problema gestionării la nivel global a agendei de securitate?

Sunt variante deschise pentru agenda viitoarelor reuniuni a grupurilor de reflecție, a experților în probleme de securitate. Mediul internațional de securitate este într-o permanentă schimbare, cu implicații transfrontaliere, cu intercondiționări la nivel global, cu evoluții în sistemele de sisteme, cu

aparitia unor noi "noduri" cu vulnerabilități care cer protecție, cu abordări de genul capacităților de reziliență a unor state (inclusiv a unora de importanță și dimensiunea Statelor Unite), respectiv capacitatea de a-și reveni după perturbări majore.

În ultimii ani, se simte nevoia unui sistem de securitate durabil, capabil să reziste și după ample desfășurări de forțe militare. Exemplul Afganistanului, dar și al Irakului, și al altor misiuni internaționale au dovedit capacitatea limitată în gestionarea situațiilor postconflict și cu grave consecințe în plan umanitar, cu costuri care ajung de nesuportat și cu șanse de pierdere a credibilității a organizațiilor implicate pe plan internațional.

Cetățenii din statele membre ale Alianței sunt tot mai informați, mai exigenți, mai sceptici în legătură cu rolul viitor al NATO în actuala sa formă de organizare.

Iată de ce prezența de la Summitul NATO de la București, alături de numeroase personalități reunite într-un forum de dezbateri, a unui număr de 120 tineri din aproape 40 de țări (inclusiv Afganistan), discuțiile și simulările la care aceștia au luat parte reprezintă unul din cele mai importante mesaje care au putut fi transmise în țările membre, cât și la nivel internațional.

Întâlnirile acestor tineri cu secretarul general al NATO, cu președintele Statelor Unite, cu președinți și primi-miniștri deschiși dialogului cu tineretul, inclusiv a președintelui și primului-ministru ai României au fost reale investiții în viitor, în pregătirea acestor elite care își vor asuma răspunderea pentru gestionarea problemelor de pe agenda Summitului NATO de la București, precum și a reuniunii aniversare prevăzute pentru anul viitor.

Dacă ar fi de ales o imagine, din perspectiva României, ca țară-gazdă, o singură imagine care să reflecte bilanțul celei mai mari reuniuni a Alianței ce a avut loc până acum, propun fotografia făcută la malul Mării Negre de către cei doi președinți, ai României și Statelor Unite, discutând în mers pe fundalul unui zid de stabilopozii.

Stabilopozii (invenție românească destinată domolirii furiei valurilor și asigurării protecției malurilor) sunt genul de soluții în domeniul securității de care este nevoie pentru a face față valurilor de instabilitate care vor veni.

Așa putem să înțelegem mai bine ce am realizat în aceste zile la București, ce a reușit România să câștige și a ce mai avem de făcut.

Pregătind deja viitorul Summit NATO 2009.

